

והפ'עס ע'ל: הביעת דרגת נכות - המשך

מיצוי זכויות יעבץ ביטון עו"ד

קביעת דרגת נכות - המשך

החלטת הוועדה הרפואית לעררים ניתנת לערעור, בשאלה משפטית בלבד, לפני בית דין אזורי לעבודה; פסק דינו של בית הדין ניתן לערעור לפני בית הדין הארצי לעבודה אם נתקבלה רשות לכך מאת נשיא בית הדין הארצי לעבודה או סגנו, או מאת שופט של בית הדין הארצי שמינה לכך הנשיא.

המועד לערעור לבית הדין לעבודה נקבע בתקנות הביטוח הלאומי (מועד להגשת ערעור על החלטות מסוימות), תשל"ז - 1977 לשלושים יום מהיום שבו נמסרה החלטה למערער.

על ועדה רפואית ועל ועדה רפואית לעררים יכולים לערער גם הנכה הנבדק וגם המוסד לביטוח לאומי. הוועדה הרפואית על פי חוק היא ניטרלית ועצמאית בהחלטותיה, הגם שמקום מושבה במוסד לביטוח לאומי.

יודגש כי על פי הסדרים אלו קביעת דרגת הנכות, על ידי ועדה רפואית או ועדת ערר, היא תנאי מוקדם לכל תובענה לעניין נכי פעולות איבה בפני בית הדין לעבודה; הקביעה תחייב את בית הדין לעבודה.

עניין זה של הוועדות הרפואיות ושיכון, מבחינה מערכתית, לביטוח הלאומי עורר ומערער קשיים רבים ובעיקרם החשש ממשוא פנים של הוועדה הרפואית. בפני בית הדין לעבודה עלו לדין לא אחת טענות שונות כנגד הוועדות הרפואיות וכנגד תפקודן ובית המשפט גיבש כללים שונים המכתבים את פעולת הוועדות הרפואיות. פסיקת בית הדין לעבודה ובית המשפט המחוזי מלמדת מה היא אותה "נקודה משפטית" בה ניתן לערער על החלטת ועדת עררים ובאילו עניינים הוגשו ערעורים בעניין. כל עניין נבחן לגופו והעיקרון המנחה קובע כי שאלות עובדתיות ורפואיות לא יהוו בסיס לערעור לעומת שאלות שבמשפט והנוגעות לכללי מינהל תקינים. על מנת להמחיש עניין זה נתייחס למספר מצבים בהם הוגשו ערעורים לבית הדין לעבודה באשר לוועדות רפואיות הנוגעות לנפגעי פעולות איבה ובערעורים אלה נקבע כז:

- בית הדין אינו יכול להתערב בקביעת ועדה רפואית באשר לממצאים הרפואיים ומשמעותם ובאשר לקשר שבין ממצאים אלו ופגיעת האיבה, אך בית הדין יתערב מקום בו הוועדה הרפואית התעלמה מתלונות הנבדק או מתייעוד רפואי של פגימותיו. ועדה רפואית צריכה להתייחס לחוות דעת רפואית של מומחה מטעם מערער אשר הוצגה בפניה.
- היעדר הנמקה של החלטת הוועדה היא נקודה משפטית הראויה לערעור בפני בית הדין, וכמוה הנמקה לקויה ובלתי מספקת.
- הרכב הוועדה גם הוא עניין הראוי לערעור. על הרכב כללול מומחים אשר תחום מומחיתם נוגע לפגימותיו של הנכה הנבדק.
- פגיעת ועדה רפואית בכללי הצדק הטבעי, שהם כללים מנחים בעבודת המנהל הציבורי התקין, היא נקודה משפטית הראויה לערעור. אך גם מקרים של טעות בולטת על פני הפסק ופגיעה בזכותו של מערער להביא ראיותיו וטענותיו בפני הוועדה הרפואית יכול ויצדיקו ערעור על החלטת הוועדה הרפואית.
- ויודגש, כל מקרה נבחן לנסיבותיו ולכל מקרה נסיבות שונות. אין למהר ולערער על החלטת הוועדה הרפואית ללא עיון מעמיק ויסודי בהחלטתה וללא בחינה משפטית ומקצועית של החלטה.

קביעת דרגת הנכות

המכשיר שממשש את הוועדה הרפואית לקביעת דרגת נכותו של הנכה הוא תקנות הנכים (מבחינים לקביעת דרגת נכות), תשל"ז - 1969. תקנות אלו הותקנו מכוחו של סעיף 10(ב) לחוק הנכים העוסק בקביעת דרגת נכות. לתקנות אלו ישנה תוספת מפורטת הכוללת את המבחינים השונים המאפשרים קביעת דרגת נכות. התקנות הותקנו על ידי שר הביטחון מכוחו של חוק הנכים. לכן על תקנות אלו לעמוד במבחני הסבירות הקבועים בפסיקה ואל לו למתקין התקנות לנסות לעקוף באמצעותן (או באמצעות המבחינים שבתוספת) את כוונתו של המחוקק.

התאם לתקנות אלו נקבעת דרגת הנכות ואנו נביא כאן את מבנה התקנות ואת תיאורן.

החומר המקצועי נלקח מתוך הספר 'פגעי פעולות איבה' המדריך לנכים ולמשפחות הנפגעים בארבות: רחוב בצלאל 10, ת.ד. 3452 רמת גן, 5213603 טלפון (רב קווי): 03-5758482, פקס: 03-5759601 www.yavetzad.co.il yavetzad@gmail.com עומר יעבץ ע"ד, נוטריון

OY TB יעבץ/ביטון משרד עו"ד

ניתן לקבוע פגישת ייעוץ חינם במשרד זק"א בע"מ 1-800-22-30-20

והפ'עס ע'ל: חיים ולדר על מה שקורה כשחחלישים את השוטרים, את המורים, את ההורים

עוד למחשבה טורו של חיים ולדר

כאשר ההורים והמורים נמצאים תחת ביקורת והחלשה מכוונת, ילדים והנערים יקלטו את זה, ינצלו את הפרצות, יפעלו ללא גבולות ולא יצייתו לאיש פרט לרצונותיהם

1. המאמר הזה הולך לעסוק בנושא מאד לא נח, ובסיטואציות שאף אחד לא רוצה להגיע אליהן, אך למרבה הצער ישנם שמגיעים ואינם יודעים כיצד לפעול.

אני מתכוון להצבת גבולות וסמכויות, בפני ילדים ונערים עם נטיות **להתעקש ולהתעמת, לממש סיפוקים ולהתרבר** (עסקנו בהם בעבר, אך רק בהצגת הבעיה ופחות בפתרונה).

היטריגר (הגורם, המניע) לטור הזה, הוא ההפגנות האלימות שעצרו את כל המדינה השבוע, במהלכן הופעלה אלימות קשה נגד שוטרים ונגד אזרחים תוך כדי השחתת רכוש, שריפת מכוניות וגרימת נזק רב לאזרחים תמימים שנמנעה מהם היכולת לנוע בדרכים, שלא לדבר על חתונות ושמחות שנהרסו בגלל הטרור שהשליטו המפגינים בדרכים. למרות שיכול להיות שיש צדק בחלק מן הטענות, אבל האלימות היא ודאי לא דרך לפתור בעיות!

הקושי הגדול ביותר שהיה לי לפני כתיבת המאמר, היה לנקוט עמדה שתתפרש כביכול כתמיכה במשטרה. זאת בגלל כמה עוללות של הגוף הזה כנגד הציבור החרדי, כדוגמת תקיפת הקטין האוטוסיט בירושלים, ובעיקר נוכח העובדה שלא היתה שום התנצלות על פגיעה הנוראה בנער חסר הישע. גם האלימות הבלתי סבירה של המשטרה כנגד קבוצות שונות באוכלוסייה היא לא דבר שמוסיף להרגעת האלימות.

ועדיין, התיישבתי לכתוב, כי הביקורת כנגד המשטרה אינה יכולה לגרום לנו להפסיד את התובנות החשובות הקשורות לכל אחד ואחד מהמקוראים (כולל הכותב) באשר לחינוך ילדיו.

אנו נפסע אט-אט, מהמהומות הגדולות וסיבתן האמיתית עד להתנהלות היומיומית שלנו מול הילדים שלנו.

2. "...ש'אלמלא מוֹרָאָה, איש את רעהו חיים ב'לעו" (אבות פרק ג', משנה ב').

אם המשנה אומרת "איש את רעהו חיים בלעו" זה אומר שטבע האדם הוא שאם לא מציבים לו גבולות, הוא לא ינוח ולא ישקוט, ועלול להפוך לחיה רעה ולטרוף את הזולת. פשוטו כמשמעו.

למי שצובט את עצמו ושואל: "מה הקשר של כל זה אלי?", אסביר.

למעשה, האלימות תמיד מתחילה ביחידים. בכל חברה ישנם ילדים, נערים ואנשים שבזרחים להשיג את שלהם בדרך של כוחנות ואלימות. זו חלוקה טבעית של בני אנוש. ברם, אם אין גוף חזק שעוצר אותם, הם עלולים גם לתפוס כפועל את השליטה (גם אם לא באופן רשמי), והדבר הלא פחות חמור: להפוך את כל החברה סביבם לאלימה וכוחנית, ולו כדי לשרוד.

ניתן לראות כיצד נראים החיים במקסיקו, בקולומביה ובבוליביה, שם חיי אדם הם כקליפת השום ואיכות החיים נמצאת בשפל המדרגה, כדי להבין מדוע אנו צריכים מערכת של חוקים ואכיפתם. בכל המקומות הללו יש שלטון, אך השלטון הוא חלש וחסר כוח מול בני אדם אלימים וחייטים שלא עצרו אותם בזמן.

3. מזה שנים, במספר אזורים בארץ, ישנם בני נוער אלימים שמטילים חתם על אזרחים הגונים, על תושבי השכונה שלהם, וגם על חבריהם הם.

זה מתחיל בבית. כאשר סמכות ההורים ננגסת בדרך כלשהי, ממשיך בבית הספר, כאשר נוצר מצב שהם אינם פוחדים מהמורים. ואז הם מוצאים עצמם מחוץ למסגרת ומחוץ לבית, בשוטטות, בבטלה ובאפס מעשה, והבטלה מביאה לידי חטא.

ניתן לראות איך הם מגששים את צעדיהם. בתחילה סתם הערות לעוברי אורח, לאחר מכן ונדליזם בלתי מורגש וככל שאיש אינו חוסם אותם הם ימשיכו לפגיעה ברמזורים, ברכבים וברכוש, ולאחר מכן גם בבני אדם (יכולנו לראות זאת אפילו בבני ברק, בחג השבועות, כאשר אספסוף אלים, חלקו מבני ברק וחלקו מחוצה לה, תקף באופן אכזרי בית מדרש של חסידים תמימים שלא עשו להם דבר).

השלב הבא הוא עימות מול שוטרים.

אדם נורמטיבי אמור לפחד משוטרי. אולי לא במובן של "פחד", אלא במובן של "מוראה של מלכות". השלטון נותן לשוטרי כוח, יותר מלאזרח רגיל. כשנהגים רואים ניידת משטרה הם יאטו את הנסיעה, הם ישימו שתי ידיים על ההגה ויקפידו על חוקי התנועה.

ברגע שנערים מעזים להתגרות בשוטרי, זו כבר נורת אזהרה. זה אומר, שהנער אינו רואה בשוטרי דמות שהוא אמור להשתרש עליה.

ואז מגיע מקרה כמו שקרה השבוע, ששלושה נערים תוקפים שוטרי עד למצב בו הוא חש בסכנה לחייו. הוא, אגב, לטענתו לא ירה אליהם כי אם לכיוון הקרקע, אלא שהקליע ניתז אל הנער והרג אותו.

כעת, מבעיה של שלושה נערים שלא פוחדים מהמשטרה זה עלול לעבור למאות אלפי נערים שקולטים שניתן לזרוק אבנים על שוטרים, להפוך להם את הניידות וגם לשרוף אותם.

אין לכם מושג איזה נזק חינוכי נגרם השבוע למאות אלפי נערים, שלא לדבר על הפגיעה בביטחון האזרחים. אני יודע שרבים מהקוראים זעים על מקומם באי נוחות: מה הוא עושה כאן? מגן על המשטרה? אני מציע לכל אחד ואחד לנסות לדמיין מה היה קורה לו ולמשפחתו אם לא הייתה משטרה, ואפילו בעימותים בתוך המחנה וד"ל.

ללא כוח חיצוני חזק שיאכוף התנהגות נורמטיבית ויציב גבולות, איש הישר בעיניו יעשה.

4. הדברים אמורים לא רק לגבי חוק וסדרי שלטון. אלא גם לגבי ההתנהלות החינוכית של מורים ותלמידים ושל הורים וילדים.

רוב הילדים והנערים מצייטים להוריהם ולמוריהם. זהו טבע העולם.

אך אחוז מסוים (קטן ביותר) של ילדים ונערים הם בעלי נטייה טבעית להתעקש, להתעמת לממש סיפוקים ולהתרבר.

שיהיה ברור שהנטייה הזו לכשעצמה עשויה להתגלות כברוכה. הילדים הללו עשויים להיות מנהיגים אם ייקחו את העוצמות שלהם למקומות הטובים. **העקשנות** שלהם תופנה להתגברות על קשיים ומשמורת, היכולת להיות **התעמתת** תופנה להיצר הרע וכנגד אנשים רעים או סתם מלוננים עליכם - אתם האשמים המידיים. זו לא מערכת שלהם **להתעמת** ולזרזות ולטיפול מדיע יבורים, והרצון **"להתרבר"** (שגורם בילדות לדרוש עוד ועוד ולחלק להסתפק ולהודות על מה שנותנים להם) יתורגם לאי עמידה במקום, להתקדמות, לפיתוח הקיים, לפתיחת עוד סניפים וכו' וכו'.

ברם, אם הצד השלילי שבנטיות הללו אינו נחסם, הילדים הללו עלולים להשתלט על הבית שלהם, על הכיתה שלהם, להפוך את החיים לבלתי אפשריים. והחמור מכל - ליצור חברה שלמה שמשגיה דברים על ידי אלימות, עקשנות והתרחבות חסרת רסן.

5. האמת, ששום ילד או נער אינם יכולים להפוך סדרי עולם. זה יכול לקרות רק אם ידי האחראים לחינוכם כבולות.

ובאמת, כפי שהשוטרים הם באופן ודאי חזקים יותר מהמפגינים, כך ההורים והמורים תמיד היו חזקים יותר (במובן הטוב) מתלמידיהם ומילדיהם.

ברם, כאשר נמציקה מכוונת ופרשנות של מערכת המשפט מחלישה את ההורים, המורים ומערכת החינוך. וכאשר הם חזקים מתוכם ונערים ונערים הם ימשיכו לפגיעה ברמזורים, ברכבים וברכוש, ולאחר מכן גם בבני והמאתגרים שבהם) יראו את זה, ינצלו את הפרצות, הגבולות והחסמים ירסו לחלוטין והם יעשו ככל העולה על רוחם. ללא הכוונה. ללא מעצור. כשרק הרצונות והיצרים שולטים.

אם המערכה הנוכחית תסתיים כך, כשהשוטרים מראים אוזלת יד, נמנעים מלאכוף את החוק ולא מגיבים מול הפיכת ניידות ושריפתן שלא לדבר על תקיפה שלהם - אתם תראו מה יקרה כאן בתקופה הקרובה: נערים לא יפחדו מהמשטרה ושוטרים כן יפחדו מהנערים האלימים. שוטרים יעדיפו שישפרו ניידות ואף תחנות משטרה. העיקר שלא יועמדו לדין ולא יהיו מטרה לנקמות.

זה כבר קרה בהצא. אפקט "אלאור עזריה" עשה את שלו. החיילים פוחדים, המפקדים עוד יותר, והתוצאה המיידית של זה היא עלייה חדה בהיקף האירועים האלימים ובחומרתם. כי כשאין "אימתה של מלכות", איש את רעהו חיים בלעו.

6. בחינוך הממלכתי המצב הפוך לכזה כבר נזמן. כשמורים בחינוך הממלכתי-דתי באים אלי התייעץ, אני אומר להם: "מעצות שלי לא טובות בשבילכם. כי הזירה היא בלתי אפשרית. פשוט תסתדרו עם הילדים. אל תתחילו איתם. הם יותר חזקים מכם. ברגע שהם מתלוננים עליכם - אתם האשמים המידיים. זו לא מערכת שאני יכול לסייע לכם (מה שאני כן מייצע להם, זה לשכנע את ההורים שטובת הילדים שלהם מחייבת מתן תמיכה מרבית למורה. **אני מייצע להם ליצור מערכת חוקים מוסכמת ביניהם לבין ההורים שבה, אם יש בעיה מנוים למורה ומבררים ונותנים לו קרדיט (אם כי לא אוטומטית) שהוא רוצה את טובת הילד שלהם.** ברם, במסודות ממלכתיים בהם ההורים מחלישים את המערכת והמערכת מחלישה את ההורים, המצב בלתי אפשרי. מודות למקומם מוחלים בהם והורים החלשים של המערכת ומוחלשים את ההורים, המצב על רוחם (פרט למקומות מסוימים בהם יש ועדת קבלה לפשידות ומשמעת חזקה). (נשמע מוכר?) תתפלאו, אך אלה המקומות אליהם שולחים השופטים את ילדיהם. הם, שהחלישו את כל המערכות, יודעים היטב לדאוג לחינוך של הילדים שלהם. (תבררו), למשל, על בית הספר שלידי האוניברסיטה העברית בירושלים, הנקרא בקיצור "לי-ה". תבררו על מדיניות הקבלה הקשוחה שם, אתם לא תאמינו).

7. אני כותב את הדברים מפני שבתי הספר החרדיים עדיין נמצאים בשליטה של הצוות החינוכי, שזהו תנאי בסיסי לחינוך טוב (אם כי לא התנאי היחיד). משום מה, בשנים האחרונות ישנן מגמות בשולי הציבור שלנו להחליש את הצוות החינוכי, להתערב, להצדיק באופן אוטומטי את הילדים. בדרך כלל, כל החלשה של ועדות החינוך יוצרת החלשה של הוועדה. תחשבו רגע וגם תשכחו את ההורים שטובת הילדים שלהם מחייבת מתן לעצום עניינות ולבית הספר להתנהל כפלנטה סגורה. אני רק אומר שגם אם יש ביקורת, אינני אומר שעלינו צריכים להיות חלק ממנה, גם לא ברמה של לגלוג עיניים והרמת גבות. כאשר יש טענות, יש לברר אותן מול המורה או המנהל, אך בנפש חפצה (ולא רק בתנאי שסיכיימו להם שאנחנו החלטנו מראש).

תסתכלו על ההפגנות שאירעו לפני כחודש, ותבינו למה גורמת אווירה של חוסר משמעת, חוסר גבולות והיעדר דמויות סמכותיות. כולם מפסידיים מזה, ויותר מכל - הילדים.

תכאיב לי
עם האמת
אבל לעולם
אל תנחם אותי
עם שקר!